

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 2023

128/2023

Valtioneuvoston asetus ei-tuotannollisia investointeja koskevasta korvauksesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain (1333/2022) nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115 73 artiklan mukaisen ei-tuotannollisia investointeja koskevan korvauksen, jäljempänä *investointikorvaus*, toimeenpanosta. Investointikorvaus on osa Euroopan komission hyväksymää Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmaa vuosille 2023–2027. Investointikorvausta voidaan myöntää ja maksaa strategiasuunnitelman voimassaoloaikana valtion talousarviossa osoitettujen varojen rajoissa.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *kosteikolla* pysyvästi veden osittain peittämää aluetta, joka toimii kiintoaineiden ja ravinteiden pidättäjänä, eliöstön elinympäristönä tai viljelymaiseman monipuolistajana;
- 2) *kaksitasouomalla* ojaa tai virtavesistöä, jossa alivesiuomaa reunustaa toiselle tai molemmille puolille perustettu tulvatasanne;
- 3) *turvepellolla* maatalousmaata, jonka muokkauskerroksen orgaanisen aineksen pitoisuus on vähintään 40 prosenttia.

3 §

Investointikorvauksen myöntäminen

Investointikorvausta voidaan myöntää kosteikkojen, pienten kosteikkojen ketjujen, kaksitasouomien, kosteikkomaisten tulva-alueiden ja tulvatasanteiden luonnonmukaisen vesirakentamisen periaatteiden mukaiseen perustamiseen ja uoman luonnontilan parantamiseen. Investointikorvausta voidaan myöntää myös viljelyksessä olevien turvepeltojen muuttamiseen kosteikoksi tai suon kaltaiseksi alueeksi. Edellä mainittujen turvepeltojen

on oltava eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen (77/2023) 14 §:ssä tarkoitettua korvauskelpoista alaa. Kosteikoksi tai suon kaltaiseksi alueeksi muutettavan korvauskelpoisen turvepellon alaan voidaan hyväksyä veden pinnan nostamisen kannalta tarkoituksenmukaiset korvauskelvottomat reuna-alueet.

Investointikorvausta ei myönnetä investointihankkeisiin, joissa pääasiallisena tarkoituksena on:

- 1) käsitellä muualta kuin peltoalueelta tulevaa vesistökuormitusta;
- 2) rakentaa kasteluallas tai muodostaa järvi tai lampi; taikka
- 3) toteuttaa maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu yhteinen ojitusinvestointi.

4 §

Kosteikon ja tulva-alueen perustaminen

Investointikorvauksen kohteena oleva kosteikko ja tulva-alue on perustettava luontaisesti sopiviin paikkoihin pellolle, pellon reuna-alueelle, metsä- tai joutomaalle, jossa kosteikon tai tulva-alueen yläpuolisella valuma-alueella on peltoa yli kymmenen prosenttia. Kosteikko ja tulva-alue on lisäksi perustettava niin, että ne pidättävät mahdollisimman tehokkaasti valuma-alueelta tulevaa kiintoaine- ja ravinnekuormitusta sekä luovat monipuolisia elinympäristöjä.

Edellä 1 momentista poiketen maatalousluonnon monimuotoisuutta edistävän kosteikon, kaksitasouoman, tulvatasanteen, turvepellolle ilmastonmuutoksen torjumiseksi perustettavan kosteikon ja uoman, jonka luonnontilaa parannetaan, yläpuolisella valuma-alueella peltoa voi olla alle kymmenen prosenttia.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kosteikko on perustettava patoamalla, jos se on mahdollista. Pellolle perustettavassa kosteikossa veden alle pysyvästi jäävältä kosteikon osalta on poistettava sellainen peltomaa, jonka fosforin viljavuusluokka on hyvä, korkea tai erityin korkea. Edellä mainittu poistaminen ei kuitenkaan koske turvepeltoja. Toimenpiteistä ei saa aiheutua olennaista haittaa kosteikkoalueen ulkopuolella viljeltävien peltojen kuivatukselle, alapuolisen alueen veden riittävyydelle tai muulle maankäytölle. Kosteikko on perustettava siten, että kiintoainesta laskeuttava vesialue on voitava tyhjentää sinne kertyneestä lietteestä. Kosteikosta poistettavan lietteen levitysmäärässä ja -paikassa on otettava huomioon lietteen hyvä fosforinpidätyskyky. Kosteikkohankkeeseen voidaan yhdistää myös fosforin saostus erilaisilla kemiallisilla aineilla.

Turvepeltoa koskevassa kosteikkohankkeessa kohteen vesitaloutta on muutettava siten, että pohjaveden pinta nousee pysyvästi tasolle, joka tehokkaasti ehkäisee turpeen hajoamista.

Kosteikkohankkeeseen saadaan lukea myös sen hoidon kannalta tarpeelliset alueet. Kosteikon rannat ja uoma saadaan suojata eroosiolta ja sortumilta nurmettamalla, kiveämällä tai istutuksin.

Kosteikkohankkeen aikana tehdyistä toimenpiteistä on pidettävä kirjaa.

Kosteikkohankkeen valmistuttua investointikorvauksen kohteena oleva ala ei ole enää eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain (1333/2022) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua maatalousmaata.

5 §

Kosteikkohankkeen pinta-ala

Investointikorvauksen kohteena olevan 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua kosteikon pinta-alan, tulva-alueet mukaan lukien, on oltava vähintään yksi prosentti yläpuolisen valuma-alueen pinta-alasta. Yläpuoliselle valuma-alueelle samaan aikaan perustettavat tai siellä jo

olevat kosteikot saadaan laskea mukaan edellä mainittuun vähimmäisalaan. Kosteikkohankkeen kokonaisalaan lasketaan vesi- ja tulva-alueiden lisäksi penkereet ja kosteikon hoidon kannalta tarpeelliset reuna-alueet.

6 §

Poikkeukset vesiensuojelua edistävän kosteikkohankkeen pinta-alavaatimuksesta

Investointikorvauksen kohteena olevan kosteikkohankkeen pinta-ala saa olla 4 §:n 1 momentissa ja 5 §:ssä tarkoitettua pinta-alaa pienempi, jos:

- 1) kohteessa on paikallinen voimakas maatalouden kuormitus;
- 2) kohde sisältyy suojavyöhykettä, luonnon monimuotoisuutta tai kosteikkoa koskevaan yleissuunnitelmaan; taikka
- 3) kohde elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen arvion mukaan edistää tehokkaasti maatalouden vesiensuojelua, ilmastonmuutoksen torjuntaa tai luonnon monimuotoisuutta.

7 §

Uoman kunnostaminen

Investointikorvauksen kohteena oleva uoman kunnostamista koskeva hanke saadaan toteuttaa:

- 1) palauttamalla tulva-alueita;
 - 2) perustamalla useita pieniä kosteikkoja ja tulvatasanteita;
 - 3) perustamalla kaksitasouomia;
 - 4) rakentamalla veden virtaamaa hidastavia pohjakynnyksiä tai putkipatoja;
 - 5) tekemällä uomien eroosiosuojauksia;
 - 6) lisäämällä puron mutkaisuutta; taikka
 - 7) parantamalla lintujen, kalojen ja rapujen elinympäristönä toimivien uomien laatua.
- Edellä 1 momentissa tarkoitettu uoma on kunnostettava luonnonmukaisen vesistö-rakentamisen periaatteiden mukaisesti. Uoman kunnostamishankkeeseen on sisällytettävä uoman hoidon kannalta riittävät reuna-alueet.

8 §

Investointihanketta koskeva suunnitelma

Investointikorvauksen kohteena olevasta investointihankkeesta on laadittava asianmukainen suunnitelma, joka tukee hankkeen päätavoitteena olevaa vesiensuojelua, luonnon monimuotoisuuden edistämistä tai ilmastonmuutoksen hillintää. Suunnitelmassa on oltava:

- 1) hankkeen yleiskuvaus ja tavoitteet;
 - 2) hankkeen pinta-ala;
 - 3) hankkeen yksilöity toteutustapa ja -aika;
 - 4) hankkeen toteuttamiseen osallistuvat tahot, toteutus- ja rahoitusvastuut sekä mahdolliset sopimusjärjestelyt;
 - 5) hankkeen kustannusarvio kustannuserittelyineen ja rahoitussuunnitelma;
 - 6) hankkeen sijaintikartta;
 - 7) hankealueen kartta;
 - 8) selvitys alueen omistussuhteista ja maanomistajien luvat sekä muut mahdolliset hankkeen edellyttämät luvat;
 - 9) hankkeen toteuttamista varten vaadittavat viranomaisluvut;
 - 10) yleispiirteinen selvitys perustamisen jälkeisistä hoitotoimenpiteistä.
- Kosteikon perustamista koskevaan suunnitelmassa tulee lisäksi olla selvitys:

- 1) 4 §:ssä tarkoitettusta peltojen osuudesta valuma-alueesta;
- 2) 5 §:ssä tarkoitettusta kosteikon pinta-alan suhteesta yläpuolisen valuma-alueen pinta-alaan;
- 3) kosteikon perustamistoimenpiteistä;
- 4) kosteikkoalueen vesien johtamisesta ja patoamisesta;
- 5) kosteikkoalueen penkereistä, syvänteistä, niemekkeistä, saarekkeista ja kasvillisuusvyöhykkeistä;
- 6) lietteen tyhjentämisestä kosteikosta;
- 7) mahdollisesta fosforin saostukseen käytettävästä aineesta ja menetelmästä;
- 8) kosteikon mitoituksista;
- 9) hankkeen vaikutuksista investointialueen ulkopuolella viljeltävien peltojen kuivatustilanteeseen tai muuhun maankäyttöön;
- 10) turvepellon turpeen arvioidusta keskimääräisestä paksuudesta ja selvitys siitä, mihin arvio perustuu.

9 §

Korvattavat kustannukset

Investointihankkeeseen sisältyvästä toimenpiteestä aiheutuva kustannus voidaan korvata, jos toimenpide on perusteltu hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi. Myös hankkeen kohtuulliset suunnittelukustannukset voidaan korvata. Jos alueen käytöstä saadaan taloudellista hyötyä sadonkorjuun tai muun hyötykäytön perusteella, hyöty on otettava huomioon metsätaloudesta saatavaa hyötyä lukuun ottamatta korvausta vähentävänä tekijänä.

Kosteikon perustamisesta voidaan myöntää korvausta 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten lisäksi tarpeellisista kohtuullisista kustannuksista, jotka aiheutuvat:

- 1) pintamaan ja kasvillisuuden poistamisesta kosteikkoalueella;
- 2) poistetun maa-aineksen loppusijoittamisesta;
- 3) patojen, pohjakynnysten, penkereiden ja muiden välttämättömien rakenteiden rakentamisesta;
- 4) kosteikon pohjan, luiskien ja reuna-alueiden muotoilusta;
- 5) kosteikon reuna-alueiden ja tulvasanteiden kylvämisestä sekä kasvillisuuden istutamisesta.

Korvattavien kustannusten on oltava korvauksen hakijan maksamia, lopullisia, kohtuullisia ja todennettavissa. Korvattava kustannus on lopullinen, jos korvauksen hakija ei ole saanut eikä voi saada siitä tai sen perusteella alennusta, hyvitystä tai palautusta.

Kustannukset korvataan vain liitteen mukaisiin enimmäiskustannuksiin asti. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kuitenkin yksittäisen toimenpiteen osalta poiketa enimmäiskustannuksista. Edellytyksenä on, että:

- 1) toimenpide on sen tavoite sekä työn laatu huomioon ottaen toteutettu kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla;
- 2) kustannus on kohtuullinen ja perustuu toimenpiteen tavanomaiseen hintatasoon;
- 3) 1 ja 2 kohdassa mainituista edellytyksistä on esitetty luotettava selvitys.

10 §

Luontoissuoritusten korvaaminen

Vastikkeetta investointihankkeen hyväksi tehtävä työ voidaan hyväksyä korvattavaksi kustannukseksi.

11 §

Korvauksen ulkopuolelle jäävät kustannukset

Investointikorvausta ei myönnetä:

- 1) investointihankkeen kohteena olevan alueen vuokraamisesta aiheutuvista kustannuksista;
- 2) arvonlisäverosta, joka ei jää hakijan lopulliseksi menoksi;
- 3) kustannuksista, jotka ovat syntyneet ennen investointihankkeen aloittamista, lukuun ottamatta hankkeeseen liittyviä suunnittelukustannuksia;
- 4) koneiden tai laitteiden hankinnasta;
- 5) hakijan suorittaman kuljetuksen kustannuksista;
- 6) investointihankkeen toteuttamiseen vaadittavan viranomaisen luvan hakemisesta aiheutuvista kustannuksista;
- 7) investointihankkeen suunnitelmasta, joka on laadittu eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 10 §:ssä tarkoitetun neuvonnan perusteella.

Niistä toimenpiteistä, joista jo maksetaan muuta Euroopan unionin tai kansallisen tukijärjestelmän tukea, ei myönnetä investointikorvausta. Investointikorvausta ei myönnetä hankkeesta aiheutuvista tulonmenetyksistä.

12 §

Korvauksen enimmäismäärä

Investointikorvausta maksetaan hyväksytyjen toteutuneiden kustannusten mukaan kohden enintään:

	euroa
kosteikon perustaminen	
–yli 0,5 hehtaarin kohteet	12 000/ha
–0,3–0,5 hehtaarin kohteet	4 100/kohde

Investointikorvausta uoman luonnontilan parantamisesta ja kaksitasouomista maksetaan hyväksytyjen toteutuneiden kustannusten mukaan enintään 21 euroa metriltä.

13 §

Päätös hankekohtaisesta korvauksen enimmäismäärästä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus arvioi hakemuksessa esitetyt kustannukset ja vahvistaa päätöksellään korvauksen hankekohtaisen enimmäismäärän.

14 §

Arvio hankkeen merkityksestä ympäristölle investointikorvausta myönnettäessä

Investointikorvauksella rahoitettavien kohteiden valinnassa käytetään valintakriteereitä, joiden avulla arvioidaan investointihankkeen merkitystä ympäristölle. Arvioitaessa hankkeen merkitystä ympäristölle investointikorvausta myönnettäessä otetaan huomioon:

- 1) etukäteen tiedossa oleva toimenpidetarve kohteessa;
- 2) kohteeseen tehtävän investoinnin merkitys maatalouden ympäristönsuojelussa tai ilmastomuutoksen hillinnässä;
- 3) kohteen mitoitus ja rajausta;
- 4) hankkeen arvioitu vaikuttavuus;
- 5) hankkeen kustannustehokkuus.

128/2023

15 §

Investointihankkeen toteuttamisaika ja ympäristösopimus

Investointihanketta ei saa aloittaa ennen kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tehnyt päätöksen korvauksen myöntämisestä. Hanke on toteutettava kahden vuoden kuluessa siitä, kun päätös korvauksen myöntämisestä on tehty. Erityisestä syystä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää hankkeen toteuttamiseen enintään kaksi vuotta lisääaikaa.

Investointihankkeen valmistuttua ja viimeistään valmistumista seuraavana vuonna hankkeen toteuttajan on tehtävä ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (78/2023) 48 §:ssä tarkoitettu sopimus kohteen hoidosta.

16 §

Aloitettun hankkeen muuttaminen

Jos korvauksen saaja poikkeaa investointihankkeen aloittamisen jälkeen merkittävästi korvauksen myöntämistä koskevalla päätöksellä hyväksytystä suunnitelmasta ja sen mukaisista toimenpiteistä, korvauspäätökseen on haettava muutosta. Hankkeen kustannukset voidaan hyväksyä korvauskelpoisiksi vain, jos muutosta koskeva hakemus toimitetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ennen kuin muutoksesta aiheutuvat kustannukset syntyvät. Korvauspäätöstä voidaan vain erityisen perustellusta syystä muuttaa niin, että hankkeen hyväksyttävät kustannukset kasvavat.

Jos rahoitus toteutuu korvauspäätöksestä poikkeavalla tavalla tai investointihankkeeseen saadaan korvauspäätöksestä poikkeavaa muuta julkista rahoitusta, korvauspäätökseen on haettava muutosta rahoituksen osalta.

17 §

Korvauksen maksaminen

Korvaus maksetaan erissä toteutuneiden kulujen mukaisesti erillisen hakemuksen perusteella. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että korvattavan kustannuksen perusteena oleva toimenpide on toteutettu ja siitä aiheutuva kustannus on maksettu. Ennen korvauksen viimeisen erän hakemista kaikkien investoinnista aiheutuvien maksujen on oltava suoritettuina ja hankkeen on oltava valmis.

Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että korvattavista kustannuksista on yksilöity lasku ja tosite sen maksamisesta tai, jos maksu ei perustu laskuun, yksilöity kuitti. Maksuasiakirjoista tulee käydä yksityiskohtaisesti ilmi suoritettu julkinen tai muu hankinta. Korvausta ei makseta ennen kuin meno on kirjattu kirjanpitoon taikka muistiinpanoihin sellaisen verovelvollisen osalta, joka ei ole kirjanpitovelvollinen.

18 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 31 päivänä tammikuuta 2023.

Helsingissä 26.1.2023

Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen

Neuvotteleva virkamies Suvi Ruuska

Hyväksyttävät investointikorvauksen enimmäiskustannukset

Kosteikkohankkeet

TraktORITY kuljettajineen	60 €/h
Ihmistyö	tuntipalkka ilman sivukuluja, suoritettava työ 17 €/h ja työn johto 25 €/h
Traktorikaivurin tai kevyen maansiirtokoneen työveloitus	58 €/h
Maa-aineksen kuormaus, ajo ja levitys	60 €/h
Telakaivurin työveloitus	71 €/h
Kaivuu ja maansiirto voidaan vaihtoehtoisesti arvioida massojen määrän perusteella käyttäen kustannuksena	1–4 €/m ³
Kustannuksina voidaan lisäksi ottaa huomioon sopimusalueelle istutettujen pensas- ja puuryhmien tai monivuotisen vesikasvillisuuden istutuskustannukset.	

Suunnitelman laatiminen

- enintään 1 ha:n suuruiset alueet 900 €/suunnitelma
- enintään 2 ha:n suuruiset hankkeet 10 % investointikorvauksen suuruudesta
- yli 2 ha:n suuruiset hankkeet 8 % investointikorvauksen suuruudesta

Kustannuksina voidaan lisäksi ottaa huomioon tarpeelliset materiaalikustannukset kuten kiviaines, sora, suodatinkankaat ja muut patomateriaalit sekä tarvittavat koneiden siirrot.